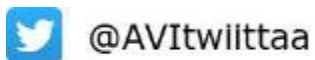

Kuuleminen sivistysvaliokunnassa HE 224/2021 vp varhaiskasvatustlain muuttamisesta 8.2.2022

Marja-Liisa Keski-Rauska, johtaja,
opetus- ja kulttuuritoimi, LSSAVI

“

Aluehallintovirastot

Päätoimipaikat ja toimipaikat

Aluehallintovirastot

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Lounais-Suomen aluehallintovirasto

Itä-Suomen aluehallintovirasto

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Lapin aluehallintovirasto

Ahvenanmaan maakunnassa toimii

Ahvenanmaan valtionvirasto

● Päätoimipaikka

● Toimipaikka

Aluehallintovirasto pääittää henkilöstön työskentelyä muilla paikkakunnilla.

Aluehallintovirasto

AVI VARHAISKASVATUS

- Lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus- ja valvontatehtävät
- Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen edistäminen
- Rekisteröintipäätökset yksityisten päiväkotien toiminnan aloituksesta, muutoksesta, vastuuhenkilön vaihtumisesta ja lopettamisesta
- Varhaiskasvatuksen henkilöstön lyhytkestoinen täydennyskoulutus
- Peruspalvelujen saatavuuden arviointi
- Lausuntojen antaminen
- Valmius- ja turvallisuussuunnittelun tukeminen
- Verkosto- ja sidosryhmäyhteistyö

Varhaiskasvatusturvalaki 540/2018, 51 § Valtion ohjausjärjestelmä

“

Hallinto ja valvonta

Aluehallintovirasto

- Varhaiskasvatuksen alueellinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat aluehallintovirastolle.
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi varhaiskasvatuksen ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo varhaiskasvatusta erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:
 - 1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;
 - 2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;
 - 3) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

“

**Yksityisen
varhaiskasvatuksen
valvontaviran-
omaiset**

(52 §)

Aluehallintovirasto

- Varhaiskasvatuksen valvontaviranomaisia ovat *yksityisen palveluntuottajan järjestämän ja tuottaman* varhaiskasvatuksen osalta aluehallintovirasto, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä 50 §:ssä tarkoitettu kunnan toimielin tai sen määräämä viranhaltija (1.9.2018 alkaen).
- **Kunta on yksityisen varhaiskasvatuksen ensisijainen valvontaviranomainen.** Jos kunta havaitsee alueensa yksityisessä palvelutuotannossa ongelmia, sen on aloitettava välittömästi valvontatoimet.

“ Yksityisten päiväkotien rekisteröinti

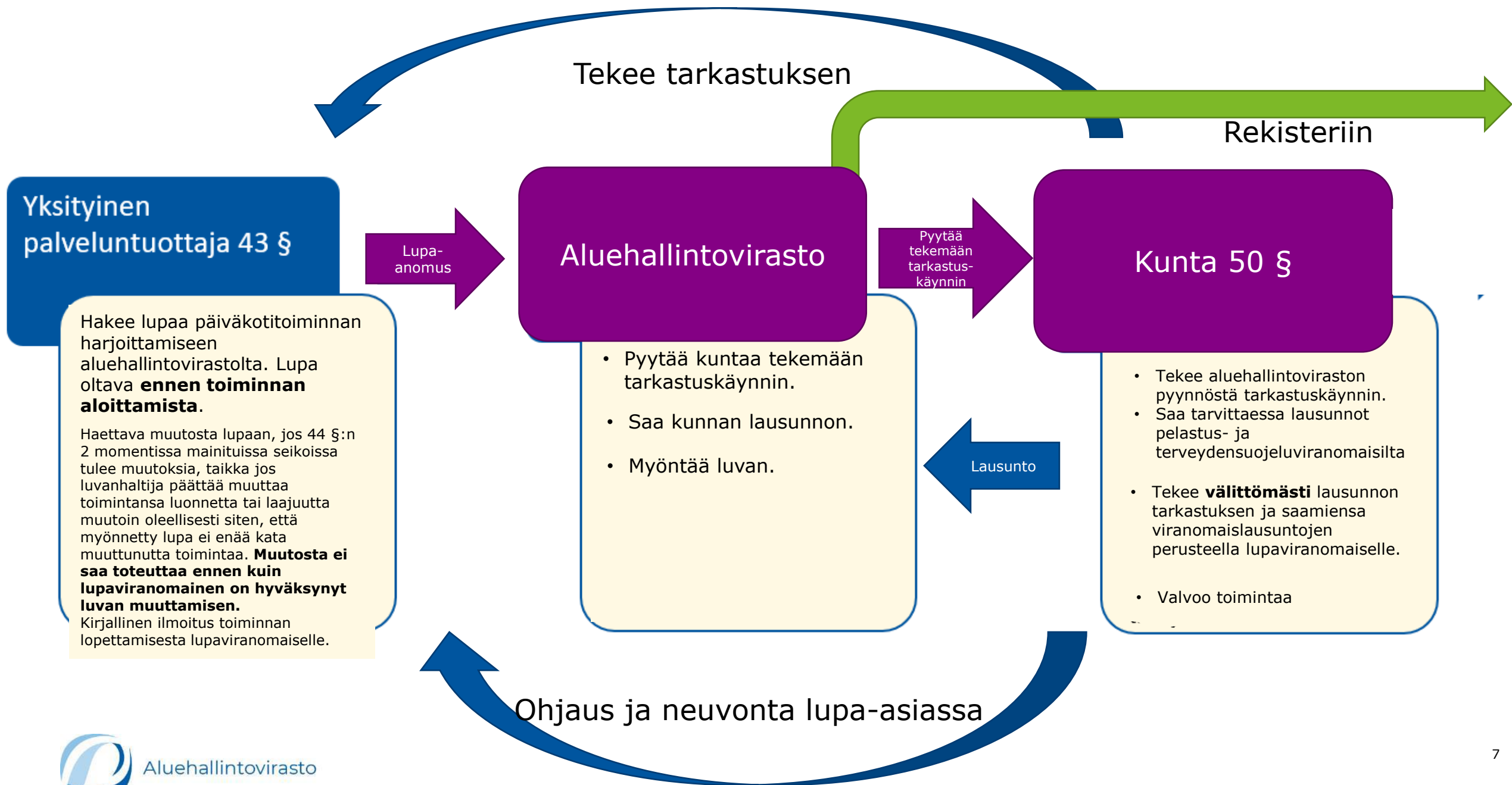
Aluehallintovirasto

- Yksityisen palveluntuottajan varhaiskasvatuksen rekisteröintiä varten on tehty yksityiskohtainen ohjeistus.
- Rekisteröintiopas ja asiointilomakkeet saatavilla Suomi.fi alustalta.
- **Yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettely varhaiskasvatuksessa - verkkokurssi**

Yksityisen palveluntuottajan, kunnan ja aluehallintoviraston tehtävät ilmoitusprosessissa

Aluehallintovirastojen lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta (HE 224/2021 vp)

- Aluehallintovirastojen näkemys on, että esityksen mukaista **lakimuutosta ei tulisi tehdä**. Yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettely on jo tällä hetkellä lupamenettelyn kaltaista.
- Aluehallintovirastot eivät näe lakiehdotuksessa muutosta lapsen etuun tai lapsivaikutuksiin. Edotetut muutokset lisäävät lähinnä hallinnollista työtä.
- Aluehallintovirastojen näkemys on, että yksityisen varhaiskasvatuksen lupamenettely ei toisi lisäarvoa yksityisen varhaiskasvatuksen laatuun tai varhaiskasvatuslain toteuttamisen varmistamiseen eikä tehosta valvontaa.
- Aluehallintovirastot toteavat, että kunnan ja palveluntuottajan yhteistyö on ensisijaisen tärkeää palvelun laadun takaamiseksi. Esityksen mukainen lupamenettely heikentää kunnan ja palveluntuottajan tämänhetkistä hyvää yhteistyötä ja lisää tarpeetonta byrokratiaa.

- Aluehallintovirastojen näkemyksen mukaan taloudellisin ja tarkoituksenmukaisin vaihtoehto olisi muuttaa voimassa olevaa varhaiskasvatuslakia niin, että **yksityistä varhaiskasvatustoimintaa ei voi aloittaa ennen kuin aluehallintovirasto** on rekisteröinyt palveluntuottajan tai uuden toimipaikan.
- Aluehallintovirastojen ehdottama muutos tuottaisi saman hyödyn kuin nyt esitetty lupamenettely, eikä se lisäisi aluehallintoviranomaisten työtä, kohtuutonta byrokratiaa eikä aiheuttaisi lisäkustannuksia.
- Varhaiskasvatuslakiin on kuitenkin suositeltavaa tehdä tarkennuksia, jotta nykyisen lain epätarkkuudet saadaan poistettua tai selkiytettyä.
- Lisäksi tulisi arvioida perusteellisesti palveluntuottajan yleisten edellytysten osoittamiseen tarvittavat asiakirjat sekä uudistaa myös asetusteksti sellaiseksi, joka vastaa varhaiskasvatuksen toimialaa.

- Esityksen perusteluissa esitetty näkökulma, jonka mukaan nykytilanteessa toiminnan olisi saanut aloittaa ilman, että palveluntuottajan yleisiä edellytyksiä on huolellisesti tarkastettu, on virheellinen. Toiminnan edellytykset on tarkastettava nykyisen lainsäädännön mukaan huolellisesti ja edellytysten on täytyttävä ennen kuin kunta voi hyväksyä toiminnan aloittamisen. Se, että jossain tapauksessa näin ei ole tapahtunut, on johtanut aluehallintovirastojen tekemään valvontaan ja siitä on seurannut varhaiskasvatuslain mukaiset seuraamukset.
- Yksityinen varhaiskasvatus siirtyi varhaiskasvatuslain alaisuuteen 1.9.2018. Lakimuutoksesta alkaen aluehallintovirastot ovat ohjanneet ja neuvoneet kuntia valvontatehtävässään runsaasti ja kuntien valvontaosaaminen on lisääntynyt huomattavasti.
- Aluehallintovirastot ovat viime vuosina suunnanneet resursseja kuntien ohjaukseen ja neuvontaan antamalla mm. koulutusta ilmoitusmenettelyn toimeenpanoon. Kunnat ovat tehostaneet yksityisten palveluntuottajien ohjausta, neuvontaa ja valvontaa mm. lisäämällä henkilöstöresurssia valvontatehtäviin. Aluehallintovirastojen näkemyksen mukaan ilmoitusmenettely on ollut tärkeä osa yksityisen varhaiskasvatuksen ennakollista valvontaa kunnissa ja prosessina tällä hetkellä toimiva.

- Aluehallintovirastojen näkemyksen mukaan **esityksen taloudelliset vaikutukset ovat merkittävät.**
- Lupamenettely lisää aluehallintovirastojen tehtäviä merkittävästi. Luvan myöntäminen on erilainen toiminto, kuin rekisteröinti. Lupamenettelyssä kunnan tekemät palveluntuottajan edellytysten tarkastelut poistuvat ja tehtävä siirtyy kokonaisuudessaan aluehallintovirastoille.
- Nykyisessä ilmoitusmenettelyssä palveluntuottaja on yhteydessä ainoastaan kunnan valvontaviranomaiseen ilmoitusta tehdessään. Lakiehdotuksen myötä lupahakemus, luvanmuutoshakemus ja muutosilmoitus lähetetään aluehallintovirastoihin. Asiointi palveluntuottajan kanssa tulee lisääntymään moninkertaisesti.
- Varhaiskasvatuksen lupamenettelyn sähköistämisen aikataulusta ei ole tietoa. Tämä tarkoittaa sitä, että lupakäsittely jouduttaisiin hoitamaan paperilla ja käsin. Tämä vaatii huomattavaa työpanosta ja näin ollen henkilöstöresurssin lisäämistarvetta aluehallintovirastoihin.
- Soteria ei tulla saamaan toimintakuntoon 1.1.2023 eikä edes alkuvuodesta 2023. Valveri-rekisteriin joudutaan tekemään varhaiskasvatuksen osuuteen muutoksia, koska nykyinen ilmoitusmenettely pitäisi muuttaa lupamenettelyksi. Tämä tuottaa rekisterin osalta ylimääräisiä kustannuksia huomattavasti.

Aluehallintovirastojen näkemyksen mukaan jokaisen palveluntuottajan on haettava lupaa siirtymäkauden aikana.

Vuoden 2020 aikana aluehallintovirastoissa on käsitelty 658 ja vuoden 2021 aikana 748 yksityiseen varhaiskasvatukseen liittyviä ilmoitusta. Jatkossa lupamuutoksia ja muutosilmoituksia odotetaan tulevan aluehallintovirastoon vähintäänkin sama määrä kuin tällä hetkellä. Lisäksi siirtymäaikana myönnetään kaikille yli viidellesadalle palveluntuottajalle hakemuksesta lupa n. 1100 toimipaikkaan.

Samaan aikaan tulee palveluntuottajan ja toimipaikkojen tiedoissa tapahtumaan muutoksia kuten aikaisempinakin vuosina.

Lupamenettely vaatii aluehallintovirastoissa huomattavaa pysyvää resurssin lisäämistä arviolta noin neljän henkilötyövuoden verran. Lupamenettelyyn on kohdennettava myös lakimiehen pysyvää työpanosta. Lupamenettelyn alkuvaiheessa resurssia tarvitaan kehittämistyöhön luonnollisesti enemmän, koska koko työprosessi uusitaan digitaalisista työvälineistä lähtien.

